

382

D E K R E T

z dnia 6 grudnia 1946 r.

Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

D Z I A Ł I.

Przepisy wspólne.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. W sprawach cywilnych wymienionych w dekrete niniejszym pobiera się opłaty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz zwrot wydatków. Opłaty sądowe i wydatki stanowią koszty sądowe.

Art. 2. 1. Jeżeli dekret niniejszy lub inne przepisy nie stanowią inaczej, do uiszczenia kosztów sądowych obowiązana jest strona, która dokonywa czynności powodującej opłatę sądową lub wydatki.

2. Stroną w rozumieniu przepisów o kosztach sądowych jest każdy uczestnik postępowania.

Art. 3. 1. Uwolnienie od kosztów sądowych służy:

- 1) stronie, której sąd przyznał prawo ubogich,
- 2) kuratorowi wyznaczonemu przez sąd do danej sprawy,
- 3) stronie dochodzącej należności za pracę,
- 4) stronie dochodzącej ojcostwa pozamałżeńskiego,
- 5) stronie dochodzącej alimentów.

2. Za strony wymienione w ust. 1 pkt 1), 3), 4) i 5) wydatki ponosi tymczasowo Skarb Państwa, a za kuratora, jeżeli obowiązujące przepisy nie stanowią inaczej — strona, dla której kurator został ustanowiony, lub też, gdyby to było niemożliwe, strona, która swym wnioskiem lub swą czynnością spowodowała ustanowienie kuratora.

3. Do przyznania prawa ubogich stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 4. 1. Uwolnienie od opłat sądowych służy:

1) Skarbowi Państwa i podmiotom prawnym, za które działa Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej,

2) instytucjom ubezpieczeń społecznych w sprawach związanych z ich ustawową działalnością.

2. Minister Sprawiedliwości może w porozumieniu z Ministrem Skarbu i innymi zainteresowanymi ministrami przyznać według swego uznania uwolnienie od opłat sądowych instytucjom, stowarzyszeniom i fundacjom, zasługującym na to uwolnienie ze względu na ich działalność dobroczynną, społeczną, naukową, oświatową lub samopomocową. Uwolnienie może być w każdej chwili odwołane.

Art. 5. 1. Koszty sądowe, od których strona uboga była uwolniona, będą ściągnięte z urzędu po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu w danej sprawie od przeciwnika albo od strony ubogiej z zasądzonego jej roszczenia według przepisów art. 120 §§ 2 i 3 kodeksu postępowania cywilnego.

2. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio do kosztów sądowych, od których była uwolniona strona, dochodząca należności za pracę, ojcostwa pozamałżeńskiego lub alimentów.

Art. 6. 1. Opłaty sądowe, od których uwolniony był kurator (art. 3 ust. 1 pkt 2) lub podmioty wymienione w art. 4, będą ściągnięte z urzędu po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu w danej sprawie od przeciwnika w takim stosunku, w jakim zostały włożone na niego koszty procesu lub innego postępowania.

2. Jeżeli strona zastąpiona przez kuratora posiada majątek, opłaty, które nie zostały włożone na jej przeciwnika lub też nie ściągnięte, będą ściągane od tej strony.

Art. 7. W razie cofnięcia prawa ubogich lub uchylenia kurateli należne od strony koszty sądowe będą ściągane z urzędu z zastosowaniem odpowiednio przepisu art. 119 § 1 kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 8. Jeżeli o obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w myśl przepisów art. 5—6 sąd nie orzekł w toku postępowania w danej sprawie, postanowienie w tej mierze wyda sąd, w którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji.

Art. 9. Należności Skarbu Państwa z tytułu powstałych w toku procesu lub innego postępowania kosztów sądowych, a włożonych na przeciwnika strony, uwolnionej od kosztów sądowych lub opłat sądowych, będą w postępowaniu egzekucyjnym lub upadłościowym zaspokojone w tym samym stopniu i w tych samych granicach, jak koszty procesu lub in-

nego postępowania, przyznane stronie uwolnionej.

Art. 10. Postępowanie o przyznanie prawa ubogich i postępowanie przed sądem polubowym wolne jest od opłat sądowych.

Art. 11. Opłatę sądową należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma lub przy złożeniu wniosku podlegającego opłacie.

Art. 12. 1. W każdym piśmie lub wniosku należy podać wartość przedmiotu sprawy, jeżeli od tej wartości zależy wysokość opłaty, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna.

2. Pisma lub wnioski, dotyczące części przedmiotu sprawy, podlegają opłacie tylko w stosunku do wartości tej części.

Art. 13. 1. Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata sądowa. Pismo takie będzie zwrócone, jeżeli wnoszący je w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu wezwania o uiszczenie należnej opłaty, opłaty tej nie uiści. Termin tygodniowy może być odpowiednio przedłużony tylko wówczas, jeżeli pismo wniosła osoba zamieszkała za granicą, nie mająca w kraju zastępcy.

2. Przepisu co do wezwania o uiszczenie należnej opłaty nie stosuje się do pism wnoszonych przez adwokata, podlegających opłacie w wysokości stałej. Pisma takie, jeżeli nie są należycie opłacone, będą od razu zwrócone.

3. Sąd nie przyjmie wniosku ustnego, podlegającego opłacie, zgłoszonego bez jednoczesnego uiszczenia należnej opłaty.

Art. 14. Przepis artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio, gdy w wyniku sprawdzenia wartości przedmiotu sprawy albo wskutek zmiany lub rozszerzenia żądania należy uiścić opłatę wyższą od poprzednio wniesionej.

Art. 15. Przepisów art. 13 i 14 nie stosuje się w przypadkach, gdy sąd obowiązany jest do działania z urzędu. W tym przypadku opłatę pobiera się na podstawie wymiaru z urzędu.

Art. 16. 1. Przewodniczący wydaje zarządzenia co do: wezwania o uiszczenie opłaty, zwrotu pisma nie opłaconego należycie, zwrotu opłaty, wymiaru opłaty z urzędu i ściągnięcia opłaty.

2. Postanowienie co do zwrotu pisma wydaje sąd na posiedzeniu niejawnym, jeżeli opłata przypada od skargi kasacyjnej lub od skargi o wznowienie, wniesionej do sądu drugiej instancji albo do Sądu Najwyższego, lub wreszcie od zażalenia do Sądu Najwyższego.

3. Na zarządzenie co do wezwania strony do uiszczenia należnej opłaty nie ma zażalenia.

Art. 17. Opłatę wymierzoną z urzędu należy pod rygorem egzekucji uiścić w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia stronie wezwania do zapłaty.

Art. 18. 1. W postępowaniu związanym z uiszczeniem i zwrotem, wymiarem lub ściąganiem kosztów sądowych stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej.

2. W sprawach zaś, w których tryb postępowania normują inne ustawy, przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w braku odpowiednich przepisów tych ustaw.

3. Ponadto obowiązują przepisy następujące:

1) na zarządzenia i postanowienia sądu pierwszej instancji, dotyczące obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (art. 8) oraz wymiaru lub zwrotu kosztów, służy zawsze zażalenie;

2) w sprawach wymienionych w punkcie poprzedzającym skarga kasacyjna nie służy.

Art. 19. 1. Zażalenia, dotyczące wyłącznie wymiaru opłaty sądowej, podlegają jedynie opłacie od podań i załączników i za doręczenie.

2. Podania o zwrot opłaty, jak również zażalenia w tych sprawach, wolne są od wszelkich opłat sądowych.

Art. 20. Opłatę uchyloną w całości lub w części prawomocnym orzeczeniem zwraca się stronie z urzędu.

Art. 21. 1. Prawo Skarbu Państwa do żądania nie uiszczonej opłaty sądowej przedawnia się z upływem lat trzech, licząc od dnia, w którym opłatę należało uiścić.

2. Prawo strony do żądania zwrotu opłaty sądowej przedawnia się z upływem lat trzech od dnia powstania tego prawa.

Art. 22. Groszowe końcówki opłat przekraczające 50 gr zaokrągla się wzwyż do jednego złotego, a końcówki do 50 gr włącznie pomija się.

Art. 23. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi sposób uiszczania opłat sądowych.

Rozdział II.

Opłaty sądowe.

Art. 24. W sprawach cywilnych pobiera się następujące opłaty sądowe:

- 1) wpis,
- 2) opłatę od podań i załączników,
- 3) opłatę kancelaryjną,
- 4) opłatę za doręczenie,
- 5) kaucję kasacyjną.

Oddział 1.

Wpis.

Art. 25. Wpis jest stosunkowy i stały.

Art. 26. 1. Wysekość wpisu stosunkowego zależna jest od wartości przedmiotu sprawy.

2. Cały wpis stosunkowy wynosi:

1) przy wartości przedmiotu do 5.000 zł włącznie 2%,

2) przy wartości przedmiotu do 50.000 zł włącznie od pierwszych 5.000 zł . 100zł, a od nadwyżki 2½%,

3) przy wartości przedmiotu ponad 50.000 zł od pierwszych 50.000 zł . . . 1.225 zł, a od nadwyżki . . . . . 3%.

3. Każde rozpoczęte 100 zł, a w przypadku, gdy wartość przedmiotu przewyższa 50.000 zł, każde rozpoczęte 1.000 zł liczy się za pełne.

Art. 27. 1. O ile przepisy poniższe nie stanowią inaczej, do oznaczenia wartości przedmiotu sprawy stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego o oznaczeniu wartości przedmiotu sporu.

2. Przewodniczący określa tymczasowo wpis, jeżeli przepisy dekretu niniejszego nie stanowią inaczej, w sprawach o roszczenia niemajątkowe w wysokości od 50 zł do 1.000 zł, a w sprawach o roszczenia majątkowe, w których wartość przedmiotu sprawy w chwili wytoczenia sprawy nie da się określić — w wysokości od 50 zł do 10.000 zł.

3. Na zarządzenie co do tymczasowego oznaczenia wpisu nie ma zażalenia.

4. Wpis tymczasowo oznaczony należy uiścić w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia stronie interesowanej.

5. Sumę wpisu określi sąd z urzędu przy wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w pierwszej instancji. Wpis tymczasowo pobrany ulega zaliczeniu na poczet wpisu określonego przez sąd.

Art. 28. Suma wpisu stosunkowego lub wszystkich wpisów stosunkowych w razie zgłoszenia równocześnie w jednym piśmie lub jednym oświadczeniu kilku wniosków, podlegających opłacie wpisu stosunkowego, nie może wynosić mniej niż 50 zł.

Art. 29. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego od środków odwoławczych i skargi o wznowienie jest wartość przedmiotu zaskarżenia objętego pismem.

Art. 30. Wpis uiszczony od pisma odrzuconego z powodu niewłaściwości sądu zalicza się przy ponownym wniesieniu tegoż pisma, jeżeli to nastąpi w terminie tygodniowym od dnia

uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu.

Art. 31. Na żądanie strony zwraca się wpis:

1) od pisma zwróconego lub odrzuconego z powodu niepoprawienia lub niezupelnienia go w terminie zakreślonym;

2) od pisma odrzuconego lub cofniętego, jeżeli odrzucenie lub cofnięcie nastąpiło przed wysłaniem odpisu pisma innym stronom, a w braku takich stron — przed wysłaniem zawiadomienia o terminie posiedzenia.

Art. 32. Na żądanie strony zwraca się połowę wpisu w razie cofnięcia pisma przed rozpoczęciem rozprawy lub posiedzenia, na które sprawa została skierowana. Również w razie zawarcia ugody zwraca się połowę wpisu za instancję, w której ugoda nastąpiła.

Oddział 2.

Opłata od podań i załączników.

Art. 33. Od każdego podania i wniosku do protokołu złożonego poza rozprawą lub posiedzeniem i w ogóle od każdego pisma nie podlegającego opłacie wpisu pobiera się opłatę w postępowaniu przed sądami w wysokości 20 zł, a w postępowaniu przed komornikami — 10 zł.

Art. 34. Od każdego załącznika do pisma lub protokołu pobiera się opłatę w wysokości 10 zł.

Art. 35. Od opłaty od podań i załączników wolne są:

1) pisma, odpisy i załączniki składane przez stronę z przeznaczeniem dla innej strony,

2) pisma i wnioski do protokołu oraz załączniki składane przez osoby, nie będące stronami, w wykonaniu obowiązku wynikającego z ustawy lub nałożonego przez sąd,

3) pisma zawierające wyłącznie wskazanie miejsca zamieszkania,

4) pisma zawierające wyłącznie prośbę o przyspieszenie postępowania.

Oddział 3.

Opłata kancelaryjna.

Art. 36. 1. Za klauzulę wykonalności, wypisy, odpisy, zaświadczenia, wyciągi oraz inne dokumenty, wydawane na wniosek na podstawie akt, pobiera się opłatę kancelaryjną w wysokości 20 zł za każdą stronicę wydanego dokumentu, licząc 25 wierszy za stronicę.

2. Każdą rozpoczętą stronicę liczy się za całą.

3. Jeżeli pismo jest sporządzone w obcym języku lub zawiera tabelę, pobiera się opłatę w podwójnej wysokości.

Art. 37. 1. Za wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku lub postanowienia pobiera się opłatę:

1) jeżeli wyrok lub postanowienie z uzasadnieniem doręcza się stronie — w wysokości . . . . . 100 zł,

2) jeżeli doręcza się tylko zawiadomienie o sporządzeniu uzasadnienia — w wysokości . . . . . 20 zł,

2. Opłata wskazana w ust. 1 pkt 1) obejmuje również opłatę kancelaryjną za wypis wyroku lub postanowienia.

3. Nie pobiera się opłaty kancelaryjnej za pisma, które doręcza się z urzędu.

Oddział 4.

Opłata za doręczenie.

Art. 38. Opłata za doręczenie jest stosunkowa lub stała.

Art. 39. Wysokość opłaty stosunkowej zależna jest od wysokości wpisu stosunkowego lub stałego.

Art. 40. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi:

1) przypadki, w których pobiera się opłatę za doręczenie;

2) osoby obowiązane do jej uiszczenia;

3) wysokość opłaty;

4) sposób jej uiszczenia;

5) sposób użycia sum uzyskanych z tej opłaty.

Oddział 5.

Kaucja kasacyjna.

Art. 41. Wysokość kaucji, którą należy wpłacić przy wniesieniu skargi kasacyjnej, wynosi 1.000 zł.

Art. 42. 1. Kaucję zwraca się z urzędu stronie:

1) jeżeli skarga kasacyjna została uwzględniona w całości lub w części;

2) jeżeli skarga kasacyjna została zwrócona lub odrzucona z powodów formalnych, nie wyłączając przypadku niedopuszczalności skargi kasacyjnej;

3) jeżeli skarga kasacyjna została cofnięta przed posiedzeniem, na którym miała być rozpoznana.

2. W innych przypadkach kaucję przelewa się do Skarbu Państwa.

Art. 43. 1. O zwrocie kaucji orzeka Sąd Najwyższy, w przypadku zaś gdy przyczyna usprawiedliwiająca zwrot kaucji zaszła w sądzie drugiej instancji — sąd drugiej instancji na posiedzeniu niejawnym.

2. Na postanowienie sądu drugiej instancji służy stronie zażalenie do Sądu Najwyższego w terminie tygodniowym od daty doręczenia za-
wiadomienia o odmowie zwrotu kaucji.

Rozdział III.

Wydatki.

Art. 44. Do wydatków należą:

1) koszty opłat telefonicznych i telegraficznych,

2) diety i koszty podróży należne sędziom, urzędnikom i funkcjonariuszom sądowym z powodu dokonywania czynności poza budynkiem sądowym,

3) należności świadków, biegłych i tłumaczy,

4) koszty przewozu osób, zwierząt i rzeczy, utrzymywania ich lub przechowywania,

5) koszty ogłoszeń w piśmie,

6) opłaty należne innym władzom i urzędnikom,

7) koszty pobytu w areszcie.

Art. 45. 1. Na pokrycie wydatków obowiązana jest złożyć zaliczkę strona, która wniosła o podjęcie czynności połączonej z wydatkami; jeżeli dwie lub więcej stron wniosło o podjęcie czynności lub sąd z urzędu czynność zarządził, zaliczkę powinny uiścić strony w równych częściach lub w innym stosunku według uznania sądu.

2. Sąd oznaczy wysokość zaliczki i termin jej złożenia.

3. Wykonanie czynności zależne jest od uiszczenia zaliczki.

Art. 46. Koszty przeprowadzenia dowodu na żądanie sądu polubownego ponoszą obie strony. Co do złożenia zaliczki i skutków jej niezłożenia stosuje się art. 45 dekretu niniejszego.

Art. 47. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określa:

1) wysokość należności świadków z tytułu zwrotu wydatków koniecznych; związanych ze stawiennictwem do sądu,

2) wysokość wynagrodzenia biegłych za stawiennictwo w sądzie i wykonaną pracę,

3) wysokość należności strony z tytułu zwrotu kosztów podróży i wynagrodzenia za utratę zarobku w przypadku wezwania strony do osobistego stawiennictwa.

DZIAŁ II.

Przepisy szczególne.

Rozdział I.

Opłaty w postępowaniu spornym.

Art. 48. 1. Cały wpis stosunkowy pobiera się od:

1) powództwa głównego,

2) powództwa wzajemnego,

3) interwencji głównej,

4) apelacji,

5) apelacji wzajemnej,

6) skargi kasacyjnej,

7) skargi o wznowienie,

8) skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.

2. Wpisu stosunkowego nie pobiera się od apelacji na wyrok wydany przez sąd pierwszej instancji po uchyleniu poprzedniego wyroku (art. 412 § 1 kodeksu postępowania cywilnego), jeżeli złożyła ją ta sama strona, która zaskarżyła poprzedni wyrok.

Art. 49. 1. Połowę wpisu stosunkowego pobiera się od:

1) sprzeciwu od wyroku zaocznego,

2) powództwa w trybie postępowania nakazowego lub upominawczego,

3) zarzutów w postępowaniu nakazowym.

2. Jeżeli w postępowaniu upominawczym na skutek sprzeciwu ma nastąpić rozprawa, powód powinien uiścić dodatkowo drugą połowę wpisu. Jeżeli powód nie uzupełni wpisu w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu wezwania, sąd umorzy postępowanie. Przez umorzenie postępowania zabezpieczenie powództwa traci moc.

3. Przepisy ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w postępowaniu nakazowym i upominawczym w przypadku odmowy wydania nakazu i skierowania sprawy do zwykłego postępowania.

Art. 50. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

1) zgłoszenia interwencji ubocznej, jeżeli zgłoszenie nie jest połączone z czynnością procesową, podlegającą opłacie wpisu stosunkowego takiego samego lub wyższego,

2) zażalenia, jeżeli nie jest połączone z innym środkiem odwoławczym,

3) wniosku o wydanie postanowienia o wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem.

2. Jeżeli zażalenie zostało złożone albo interwencja uboczna zgłoszona przed oznaczeniem wpisu, wpis od zażalenia lub interwencji oblicza się według tymczasowo oznaczonego wpisu od powództwa.

Art. 51. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od wniosku o zabezpieczenie dowodu.

Art. 52. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od wartości przedmiotu ugody, zawartej przed sądem bez uprzedniego wytoczenia powództwa, lub tej części wartości przedmiotu ugody, zawartej w toku sporu, która przewyższa wartość przedmiotu sporu. Oplatę tę pobiera się na podstawie urzędowego wymiaru.

Art. 53. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego od zarzutów w postępowaniu nakazowym, sprzeciwu od wyroku zaocznego i skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego jest wartość przedmiotu zaskarżenia, objętego pisemem procesowym.

Art. 54. W sprawach o unieważnienie małżeństwa lub rozwód wpis tymczasowy wynosi od 1.000 zł do 10.000 zł. Przy ostatecznym określeniu wpisu w tych sprawach sąd winien mieć na względzie stosunki majątkowe stron.

Art. 55. Wpis stały wynosi:

- 1) od powództwa i apelacji w sprawie o ochronę zakłóconego lub przywrócenie utraconego posiadania . . . . . 300 zł,
od sprzeciwu od wyroku zaocznego w tej sprawie . . . . . 150 zł,
od zgłoszenia interwencji ubocznej i od zażalenia w tej sprawie . . . . . 60 zł,
- 2) od wniosku o uznanie zapisu na sąd polubowny za wygasły i od zażalenia na postanowienie w tej sprawie 300 zł,
- 3) od innych wniosków w sprawach, podlegających rozpoznaniu sądu polubownego . . . . . 100 zł.

Art. 56. Poza przypadkami przewidzianymi w art. 31 i 32 na wniosek strony zwraca się wpis od apelacji wzajemnej, która utraciła moc wskutek cofnięcia apelacji lub odrzucenia jej, i od powództwa o rozwód w razie pojednania się stron.

Art. 57. Przepisy dotyczące powództwa i apelacji stosuje się odpowiednio do powództwa wzajemnego i apelacji wzajemnej.

Art. 58. Nie pobiera się opłaty od podań i załączników od pism i wniosków do protokołu, zawierających sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Rozdział II.

Oplaty w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym.

Art. 59. 1. W postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym podstawą obliczenia wpisu

jest suma roszczenia, które jest egzekwowane lub ma być zabezpieczone.

2. Jeżeli jednak przedmiot poddany egzekucji lub zabezpieczeniu ma mniejszą wartość, to ta mniejsza wartość będzie podstawą obliczenia wpisu.

3. Jeżeli egzekucja ma na celu zaspokojenie roszczeń niepieniężnych, wówczas wartość przedmiotu sprawy ustalona w postępowaniu poprzedzającym egzekucję będzie także podstawą obliczenia wpisu w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym tego samego roszczenia.

Art. 60. Jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej, od zażeń pobiera się piątą część wpisu.

Art. 61. Połowę wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o wszczęcie egzekucji przez sąd,
- 2) wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi zagranicznemu.

Art. 62. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od części sumy uzyskanej z egzekucji lub stanowiącej odszkodowanie za wywłaszczenie albo odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia budynków, jaka w podziale sądowym przypada wierzycielom.

2. Wpis ten potrąca się z masy podlegającej podziałowi.

Art. 63. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od ceny nabycia w razie wydania postanowienia o udzieleniu przybicia nieruchomości lub innych rzeczy i praw, z których egzekucję prowadzi się według przepisów o egzekucji z nieruchomości.

2. Wpis ten nabywca obowiązany jest uiszczyć w terminie miesięcznym od dnia uprawomocnienia się postanowienia o przybiciu. W razie uchylenia przybicia w nadlicytacji wpis uiszczony zwraca się z urzędu.

3. Przed uiszczeniem wpisu przez nabywcę nie może nastąpić przysądzenie własności.

Art. 64. 1. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu i zażalenia w sprawie z takiego wniosku,
- 2) wniosku o wydanie zarządzenia tymczasowego.

2. Wnioski o zabezpieczenie powództwa zgłoszone w pozwie lub w toku sporu wolne są od opłaty wpisu.

Art. 65. Wpis stały wynosi:

- 1) od wniosku o złożenie wykazu majątku i przysięgi w postępowaniu egzekucyjnym oraz od zażeń na postanowienia w sprawie z takiego wniosku . . . 100 zł,

- 2) od wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego wzamian utraconego i od zażalenia w sprawie z takiego wniosku . . . . . 50 zł,
- 3) od skargi na czynności komornika:
  - a) jeżeli wartość przedmiotu sprawy nie przenosi 10.000 zł . . . . . 50 zł,
  - b) w innych przypadkach . . . . . 100 zł,
- 4) od zarzutów na opis i oszacowanie nieruchomości . . . . . 100 zł.

Rozdział III.

Oplaty w postępowaniu niespornym.

Oddział 1.

Przepisy wspólne.

Art. 66. Od każdego wniosku rozpoczynającego postępowanie sądowe lub samodzielnią część postępowania, który nie podlega innemu wpisowi lub nie jest zwolniony od opłat sądowych, pobiera się wpis stały w wysokości 50 zł.

Art. 67. 1. Od zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie pobiera się taki sam wpis, jak od wniosku rozpoczynającego postępowanie, a jeżeli wniosek ten wolny jest od wpisu — wpis stały w wysokości 50 zł.

2. Jednakże od zażalenia na postanowienia przedstanowcze, jak również na postanowienia kończące postępowanie przez odrzucenie wniosku lub umorzenie postępowania pobiera się piątą część wpisu przewidzianego w ustępie poprzedzającym, nie mniej jednak niż 50 zł.

3. Jeżeli od zażalenia, skargi kasacyjnej lub skargi o wznowienie ma być według ust. 1 lub 2 pobrany wpis stosunkowy, stosuje się przepis art. 29.

Art. 68. 1. W sprawach prowadzonych z urzędu do uiszczenia kosztów sądowych obowiązany jest ten, w czym interesie toczy się postępowanie.

2. Jeżeli postępowanie toczy się w interesie dwu lub więcej osób, są one obowiązane do uiszczenia kosztów w równych częściach lub w innym stosunku według uznania sądu.

Art. 69. W sprawach przewidzianych w rozdziale niniejszym stosuje się odpowiednio przepis art. 52.

Oddział 2.

Oplaty w sprawach z zakresu prawa osobowego, małżeńskiego majątkowego i prawa o aktach stanu cywilnego.

Art. 70. Wpis stały wynosi:

- 1) od wniosku o ubezwłasnowolnienie, uchylenie lub zmianę ubezwłasnowolnienia . . . . . 300 zł,

- 2) od wniosku o uznanie za zmarłego 200 zł,
- 3) od wniosku o stwierdzenie zgonu 100 zł,
- 4) od wniosku o ustalenie wysokości udziału każdego z małżonków w ponoszeniu kosztów utrzymania rodziny (art. 7 prawa małżeńskiego majątkowego) 100 zł,
- 5) od wniosku o udzielenie zezwolenia na dokonanie czynności prawnej bez zgody drugiego małżonka oraz o odebranie współmałżonkowi prawa zarządu majątkiem wspólnym . . . . . 500 zł,
- 6) od wniosku o sprostowanie aktu stanu cywilnego oraz od wniosku o ustalenie jego treści (art. 33 ust. (3) i 34 prawa o aktach stanu cywilnego) . . . . . 100 zł,
- 7) od wniosku o unieważnienie aktu stanu cywilnego . . . . . 200 zł,
- 8) od zażalenia na odmowę wykonania czynności urzędowej przez urzędnika stanu cywilnego . . . . . 100 zł.

Art. 71. Wolne od opłat sądowych jest postępowanie o uchylenie postanowienia o uznaniu za zmarłego lub stwierdzeniu zgonu.

Oddział 3.

Oplaty w postępowaniu przed władzą opiekuńczą.

Art. 72. Wolne od opłat sądowych są wszelkie pisma i wnioski, będące podstawą do wszczęcia przez władzę opiekuńczą postępowania z urzędu, jak również pisma i wnioski składane w wykonaniu obowiązku wynikającego z ustawy lub nałożonego przez władzę opiekuńczą.

Art. 73. Od wniosku o udzielenie zezwolenia na dokonanie czynności prawnych dotyczących osób pozostających pod władzą rodzicielską, opieką lub kuratelą albo na wytoczenie powództwa pobiera się:

- 1) jeżeli przedmiotem zezwolenia jest czynność prawna o charakterze majątkowym — dziesiątą część wpisu stosunkowego od wartości przedmiotu czynności,
- 2) w innych przypadkach — wpis stały w wysokości 50 zł.

Art. 74. Wpis stały wynosi:

- 1) od wniosku o udzielenie zezwolenia na wstąpienie w związek małżeński osobie, która nie ukończyła osiemnastego roku życia . . . . . 100 zł,
- 2) od wniosku o zrównanie dziecka pozamałżeńskiego . . . . . 100 zł,
- 3) od wniosku o zatwierdzenie aktu przy sposobienia lub rozwiązania przysposo-

bienia osoby mającej pełną zdolność do działań prawnych . . . 3.000 zł,

4) od wniosku o przywrócenie władzy rodzicielskiej . . . . . 100 zł.

Art. 75. 1. Jeżeli z wykonaniem opieki lub kurateli połączony jest zarząd majątkiem, z którego czysty roczny dochód przypadający dla każdego poddanego opiece lub kurateli przewyższa 36.000 zł, pobiera się za nadzór władzy opiekuńczej nad tym zarządem wpis stosunkowy w wysokości 1/2% od czystego dochodu.

2. Wpis uiszcza się z majątku osoby poddanej opiece lub kurateli na podstawie wymiaru z urzędu, którego dokonywa się w związku z badaniem rachunków z zarządu.

3. Przepisy artykułu niniejszego stosuje się odpowiednio, jeżeli w czasie sprawowania władzy rodzicielskiej powstanie potrzeba wykonywania przez władzę opiekuńczą stałego nadzoru nad zarządem majątku dziecka.

Art. 76. Wolne od opłat sądowych są:

1) postępowanie przed sądem apelacyjnym w sprawie o zatwierdzenie zrównania,

2) sporządzenie aktu uznania dziecka pozamałżeńskiego,

3) sporządzenie i zatwierdzenie aktu przysposobienia lub rozwiązania przysposobienia osoby nie mającej pełnej zdolności do działań prawnych.

Oddział 4.

Oplaty w sprawach z zakresu prawa rzeczowego.

Art. 77. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

1) wniosku o zezwolenie na rozporządzenie rzeczą wspólną,

2) wniosku o upoważnienie wierzyciela lub użytkownika wierzytelności obciążonej użytkowaniem do dokonania czynności prawnej,

3) wniosku o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości i praw rzeczowych ograniczonych lub wygaśnięcia tych praw przez przedawnienie,

4) wniosku o umorzenie hipoteki.

2. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego w przypadkach wymienionych w ustępie poprzedzającym pkt 1) i 2) jest wartość przedmiotu czynności prawnej, która ma być dokonana.

Art. 78. Od wniosku o zniesienie współwłasności pobiera się piątą część wpisu od wartości rzeczy, mających ułec podziałowi. Jednakże od takiego wniosku pobiera się dziesiątą część wpisu w przypadku, gdy wniosek zgłoszo-

ny przez wszystkich współwłaścicieli zawiera zgodne wskazanie sposobu podziału w naturze lub zgodne żądanie sprzedaży rzeczy z licytacji.

Art. 79. Wpis stały w wysokości 100 zł pobiera się od:

1) wniosku o zezwolenie na dokonanie czynności zwykłego zarządu rzeczą wspólną,

2) wniosku o wyznaczenie zarządcy rzeczy wspólnej,

3) wniosku o zobowiązanie do złożenia rachunków z zarządu rzeczą wspólną,

4) wniosku o wyznaczenie zarządcy rzeczy obciążonej użytkowaniem.

Art. 80. W sprawach o rozgraniczenie pobiera się wpis w wysokości od 100 do 500 zł. Wpis ten określa sąd pierwszej instancji w postanowieniu kończącym postępowanie.

Oddział 5.

Oplaty w sprawach z zakresu prawa o księgach wieczystych.

Art. 81. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

1) wniosku o wpis prawa własności,

2) wniosku o wpis praw rzeczowych ograniczonych,

3) wniosku o wpis hipoteki umownej lub przymusowej,

4) wniosku o wpis przelewu lub innego przejścia prawa wpisanego.

Art. 82. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

1) wniosku o wpis prawa własności nabytego na podstawie dziedziczenia lub zapisu,

2) wniosku o wpis hipoteki kaucyjnej,

3) wniosku o wpis praw osobistych lub roszczeń osobistych.

Art. 83. Od wniosków o wpis wykreślenia praw, oznaczonych w art. 81 pkt 2) i 3) i art. 82 pkt 2) i 3) pobiera się połowę wpisu określonego w tych artykułach.

Art. 84. Wartość prawa, ustalona przy wymiarze opłaty stemplowej lub podatku spadkowego, jest również podstawą obliczenia wpisu stosunkowego przewidzianego w artykułach poprzedzających.

Art. 85. 1. Wpis stały wynosi:

1) od wniosku o wpis prawa własności na podstawie działu spadku lub zniesienia współwłasności . . . . . 200 zł,

2) od wniosku o wpis o ubezwłasnowolnieniu lub ogłoszeniu upadłości . 100 zł.

- 3) od wniosku o wpis o ograniczeniu rozporządzenia nieruchomości lub innym prawem wpisanym . . . . . 200 zł,
- 4) od wniosku o wpis o zajęciu nieruchomości lub innego prawa wpisanego . . . . . 100 zł,
- 5) od wniosku o wpis o zmianie pierwszeństwa prawa wpisanego . . . . . 200 zł,
- 6) od wniosku o wpis ostrzeżenia o niezgodności księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym . . . . . 50 zł,
- 7) od wniosku o połączenie nieruchomości w jednej księdze lub o odłączenie od nieruchomości pewnej jej części do nowej księgi . . . . . 100 zł.

2. Zamiast wpisu określonego w ustępie poprzedzającym pkt 1) pobiera się odpowiedni wpis stosunkowy, jeżeli prawa współwłaścicieli lub spadkobierców nie były wpisane w księdze wieczystej.

Art. 86. Od wniosków o wpis w księdze wieczystej, nie wymienionych w art. 81—83 i 85, pobiera się wpis stały w wysokości 50 zł.

Art. 87. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu określi koszty sądowe w postępowaniu przy zakładaniu ksiąg wieczystych.

Oddział 6.

Oplaty w sprawach spadkowych.

Art. 88. Uwolnienie od opłat sądowych w postępowaniu spadkowym służy kuratorowi spadku i likwidatorowi spadku.

Art. 89. 1. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest wartość spadku po odliczeniu długów spadek ten obciążających.

2. Jeżeli przedmiotem sprawy jest część spadku lub poszczególne przedmioty należące do spadku, podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest wartość tej części lub przedmiotów po odliczeniu obciążających je długów.

Art. 90. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o zmniejszenie zapisu,
- 2) wniosku o dział spadku.

2. Jednakże od wniosku o dział spadku pobiera się dziesiątą część wpisu w przypadku, gdy wniosek zgłoszony przez wszystkich spadkobierców zawiera zgodne wskazanie sposobu podziału w naturze lub zgodne żądanie sprzedaży rzeczy z licytacji.

3. Od wniosku o zmniejszenie zapisu nie pobiera się wpisu, jeżeli wniosek ten został zgłoszony w toku postępowania działowego.

Art. 91. 1. Wpis stały wynosi:

- 1) od wniosku o zabezpieczenie spadku . . . . . 300 zł,
- 2) od wniosku o dokonanie spisu inwentarza . . . . . 100 zł,
- 3) od wniosku o wyjawienie przedmiotów spadkowych . . . . . 100 zł,
- 4) od wniosku o wyjaśnienie przysporzeń i darowizn . . . . . 100 zł,
- 5) od wniosku o nakazanie złożenia testamentu . . . . . 100 zł,
- 6) od oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku albo zapisu . . . . . 200 zł,
- 7) od oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych przyjęcia lub odrzucenia spadku lub zapisu . . . . . 500 zł,
- 8) od wniosku o stwierdzenie praw do spadku . . . . . 200 zł,
- 9) od wniosku o zabezpieczenie zapisu . . . . . 300 zł,
- 10) od wniosku o oddzielenie spadku od majątku spadkobiercy . . . . . 500 zł,
- 11) od wniosku o przeprowadzenie likwidacji spadku . . . . . 500 zł.

2. Od wniosków wymienionych w ust. 1) pkt 3) i 4) nie pobiera się wpisu, jeżeli wnioski te zostały zgłoszone w toku postępowania działowego.

Art. 92. 1. Za przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego pobiera się:

1) w przypadku ukończenia postępowania przez podział sum uzyskanych z likwidacji spadku — połowę wpisu stosunkowego;

2) w przypadku ukończenia postępowania przez przysądzenie wierzycielom na własność majątku spadkowego — piątą część wpisu stosunkowego;

3) w przypadku ukończenia postępowania przez zapłacenie przez spadkobiercę za zgodą wierzycieli sumy na całkowite zaspokojenie ich należności — piątą część wpisu stosunkowego;

4) w przypadku umorzenia postępowania z innych przyczyn — wpis w wysokości od 200 zł do 20.000 zł według uznania sądu, który bierze pod uwagę majątek spadkowy i czas trwania postępowania.

2. Wpis stosunkowy oblicza się:

1) w przypadku wymienionym w ust. 1) pkt 1) — od sumy przypadającej według każdorazowego planu podziału na zaspokojenie wierzycielności;

2) w przypadku wymienionym w ust. 1) pkt 2) — od wartości majątku spadkowego;

3) w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 3) — od sumy wpłaconej przez spadkobiercę.

3. Wpis stosunkowy ustala się na podstawie wymiaru z urzędu, przy czym w przypadku przewidzianym w ust. 1 pkt 1) potrąca się go z sumy będącej przedmiotem podziału, w pozostałych zaś przypadkach uiszczają go:

- 1) wierzyciele, którym przysądzone majątek spadkowy,
- 2) spadkobierca, który wpłacił sumę na całkowite zaspokojenie wierzycieli,
- 3) likwidator — z majątku spadkowego.

Art. 93. Od skargi na czynności komornika, notariusza, burmistrza lub wójta pobiera się wpis taki, jak od skargi na czynności komornika w postępowaniu egzekucyjnym.

Art. 94. 1. Jeżeli został ustanowiony kurator w celu zarządu spadku, pobiera się za nadzór sądu nad tym zarządem cały wpis stosunkowy za każdy rok trwania nadzoru, a za okres czasu mniejszy niż rok — odpowiednią część tego wpisu, licząc każdy rozpoczęty miesiąc za pełny.

2. Wpis uiszcza kurator spadku na podstawie urzędowego wymiaru z majątku spadkowego.

Oddział 7.

Opłaty w innych sprawach.

Art. 95. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od wniosku o umorzenie dokumentów.

2. Podstawą obliczenia wpisu jest nominalna wartość dokumentu, a w braku oznaczenia na dokumencie takiej wartości — wartość prawa.

Art. 96. Od wniosku o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego lub na zachowanie oraz od wniosku wierzyciela o wydanie depozytu lub rzeczy złożonej na zachowanie pobiera się dziesiątą część wpisu stosunkowego.

Art. 97. 1. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od wniosku o ustalenie przez sąd odszkodowania za wywłaszczenie.

2. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest różnica między sumą odszkodowania ustaloną orzeczeniem władzy administracyjnej a sumą, której żąda zgłaszający wniosek.

Art. 98. Wpis stały w wysokości 100 zł pobiera się od:

- 1) wniosku o odtworzenie dyplomu lub świadectwa z ukończenia nauki,
- 2) zażalenia na odmowę dokonania czynności przez notariusza.

Rozdział IV.

Opłaty w postępowaniu upadłościowym i układowym.

Art. 99. Uwolnienie od opłat sądowych w postępowaniu upadłościowym i układowym służy:

- 1) syndykowi, zarządcy odrębnego majątku, członkom rady wierzycieli, zastępcom tych osób, nadzorcy sądowemu oraz kuratorowi celem nadzoru nad wykonaniem układu — od wszelkich opłat;
- 2) upadłemu i dłużnikowi w postępowaniu układowym — od opłat od podań i załączników.

Art. 100. Wpis stały pobiera się:

- 1) w wysokości 600 zł: od wniosku wierzyciela o ogłoszenie upadłości;
- 2) w wysokości 300 zł: od wszelkich zażeń na postanowienia sądu i od skarg kasacyjnych w postępowaniu upadłościowym i układowym, od zarzutów przeciw układowi i przeciw planowi podziału, jak również od wniosków wierzyciela o uchylenie układu;
- 3) w wysokości 150 zł: od wszelkich zażeń na postanowienia lub zarządzenia sędziego-komisarza w postępowaniu upadłościowym i układowym.

Art. 101. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od sprzeciwu co do uznania lub odmowy uznania zgłoszonych wierzytelności, jak również od zażeń na postanowienia w tej sprawie.

2. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest wartość przedmiotu zaskarżenia objętego sprzeciwem lub zażaleniem.

Art. 102. Za przeprowadzenie postępowania upadłościowego pobiera się:

- 1) w przypadku ukończenia postępowania przez podział masy — cały wpis stosunkowy;
- 2) w przypadku ukończenia postępowania przez zawarcie zatwierdzonego przez sąd układu — dwie piąte części wpisu stosunkowego;
- 3) w przypadku uchylenia lub umorzenia postępowania z innych przyczyn — wpis stosunkowy w wysokości od 200 zł do 100.000 zł według uznania sądu, który bierze pod uwagę przy określeniu tego wpisu majątek upadłego i czas trwania postępowania.

Art. 103. Wpisu stosunkowego nie pobiera się w przypadku umorzenia postępowania z powodu braku majątku masy na zaspokojenie kosztów postępowania.

Art. 104. 1. Wpis stosunkowy oblicza się:

- 1) w przypadku wymienionym w art. 102 pkt 1) — od sumy przypadającej według każdorazowego planu podziału na zaspokojenie wierzytelności;
- 2) w przypadku wymienionym w art. 102 pkt 2) — od sumy, która według układu ma być wypłacona na zaspokojenie wierzytelności.

2. Do podstawy wymiaru opłaty nie wlicza się sum potrzebnych na zaspokojenie wierzytelności należących do kategorii pierwszej i drugiej.

Art. 105. Wpis stosunkowy uiszcza:

- 1) w przypadku ukończenia postępowania upadłościowego przez podział — syndyk z majątku masy;
- 2) we wszystkich innych przypadkach — upadły na podstawie urzędowego wymiaru.

Art. 106. Zatwierdzenie układu, jak również wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania może nastąpić dopiero po odpowiednim zabezpieczeniu należnych opłat sądowych.

Art. 107. Przepisy art. 100—106 stosuje się odpowiednio w przypadku wznowienia postępowania upadłościowego.

Art. 108. Od skarg na czynności komornika lub notariusza w toku postępowania upadłościowego pobiera się wpis stały w wysokości 50 zł.

Art. 109. Wnioski wierzyciela o wydanie zarządzenia tymczasowego oraz o zastosowanie do upadłego przymusu osobistego podlegają tylko opłacie od podań i załączników.

Art. 110. 1. Za przeprowadzenie postępowania układowego pobiera się:

- 1) w przypadku ukończenia postępowania przez zawarcie zatwierdzonego przez sąd układu — piątą część wpisu stosunkowego;
  - 2) w przypadku umorzenia postępowania — wpis stosunkowy w wysokości od 200 zł do 100.000 zł według uznania sądu, który bierze pod uwagę majątek dłużnika i czas trwania postępowania.
2. Wpis przewidziany w ust. 1 pkt 1) oblicza się od sumy, którą według układu ma być wypłacona na zaspokojenie wierzytelności.
3. Wpis uiszcza dłużnik na podstawie urzędowego wymiaru

4. Zatwierdzenie układu może nastąpić dopiero po odpowiednim zabezpieczeniu należnych opłat sądowych.

Art. 111. Wnioski wierzyciela o nakazanie dłużnikowi złożenia przysięgi podlegają tylko opłacie od podań i załączników.

DZIAŁ III.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 112. 1. Z dniem wejścia w życie dekretu niniejszego tracą dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zakresie unormowanym dekretem niniejszym.

2. W szczególności uchyla się następujące przepisy wraz z wszystkimi późniejszymi ich zmianami i uzupełnieniami:

- 1) przepisy o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 15, poz. 89) z wyjątkiem art. 37 ust. 2 i 73—85;
- 2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 października 1924 r. o opłatach stempłowych i sądowych w sprawach, związanych z przerachowaniem wierzytelności prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 844);
- 3) art. 12¹ dekretu z dnia 7 lipca 1945 r. o odtworzeniu dyplomów i świadectw z ukończenia nauki (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 164 i z 1946 r. Nr 54, poz. 305);
- 4) art. 21 dekretu z dnia 29 sierpnia 1945 r. w sprawie postępowania o ubezwłasnowolnienie (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 225);
- 5) art. 23 dekretu z dnia 29 sierpnia 1945 r. w sprawie postępowania o uznanie za zmarłego i o stwierdzenie zgonu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 226);
- 6) art. 34—42 i 47 dekretu z dnia 21 maja 1946 r. o postępowaniu przed władzą opiekuńczą (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 140);
- 7) art. IX przepisów wprowadzających prawo małżeńskie majątkowe (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 197);
- 8) art. 16 dekretu z dnia 13 września 1946 r. o rozgraniczeniu nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 298);
- 9) patent ces. z dnia 26 stycznia 1853 r. o należnościach za przechowanie sądowe (Dz. u. p. austr. Nr 18);
- 10) przepisy o należnościach od wpisów hipotecznych, przewidzianych w taryfie należnościowej ustalonej ustawą z dnia 13 grudnia 1862 r. (Dz. u. p. austr. Nr 89);

- 11) rozporządzenie ces. z dnia 15 września 1915 r. o należnościach sądowych (Dz. u. p. austr. Nr 279);
- 12) art. 173 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U.R.P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404);
- 13) art. 7 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. w sprawie zmiany przepisów o opłatach stemplowych (Dz. U.R.P. Nr 27, poz. 200);
- 14) rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 18 kwietnia 1935 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w sprawie należytości od wpisu prawa własności (Dz. U.R.P. Nr 34, poz. 242);
- 15) ustawę o kosztach sądowych z dnia 25 lipca 1910 r. (Zb. u. prusk. z 1910 r. str. 184 i z 1917 r. str. 17);
- 16) §§ 40—42 ustawy depozytowej z dnia 21 kwietnia 1913 r. (Zb. u. prusk. str. 225).

Art. 113. Pozostają w mocy przepisy:

- 1) o opłatach w postępowaniu przed sądem rejestrowym;
- 2) o opłatach w sprawach z zakresu zastawu rejestrowego;
- 3) art. XIII § 4 przepisów wprowadzających prawo małżeńskie majątkowe;
- 4) o opłatach, przewidzianych w przepisach szczególnych.

Art. 114. 1. Całkowite lub częściowe uwolnienie od opłat sądowych zawarte w przepisach szczególnych uchyla się w zakresie spraw objętych dekretem niniejszym.

2. Pozostają jednak w mocy uwolnienia wymienione w ustępie poprzedzającym, jeżeli są zawarte w przepisach:

- 1) o przebudowie ustroju rolnego,
- 2) o sądach pracy,
- 3) wydanych po dniu 22 lipca 1944 r.

Art. 115. Jeżeli dotychczasowe przepisy utrzymane w mocy powołują się na przepisy uchylone, bądź też ogólnie odsyłają do przepisów o kosztach sądowych dotyczących przedmiotów unormowanych w dekreście niniejszym stosuje się odpowiednio przepisy dekretu niniejszego.

Art. 116. Dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych stosuje się nadal w sprawach, wszczętych przed dniem wejścia w życie dekretu niniejszego, aż do ukończenia postępowania w instancji, a w sprawach z zakresu postępowania niespornego — aż do ukończenia samodzielnej części postępowania w instancji.

Art. 117. Od wniosków o złożenie wniosku i dokumentów do zbioru dokumentów prowa-

dzzonego dla nieruchomości, które nie mają urzędzonych ksiąg wieczystych albo których księgi zaginęły lub uległy zniszczeniu, pobiera się odpowiednio opłaty przewidziane dla wniosków o wpis do księgi wieczystej.

Art. 118. Przepisy o opłatach, przewidziane dla wniosków o wpis do księgi wieczystej, stosuje się odpowiednio do wniosków o wpis do rejestru statków handlowych morskich.

Art. 119. 1. W czasie do dnia 31 grudnia 1949 r. wolne jest od kosztów sądowych postępowanie o uznanie za zmarłego lub o stwierdzenie zgonu osób zaginionych lub zmarłych podczas pełnienia służby wojskowej w czasie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 17 grudnia 1945 r.

2. Przepis ten nie narusza przepisu art. 27 dekretu z dnia 29 sierpnia 1945 r. w sprawie postępowania o uznanie za zmarłego i o stwierdzenie zgonu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 226).

Art. 120. Do opłat od podań i świadectw urzędowych w sprawach nie objętych dekretem niniejszym i innymi przepisami o kosztach sądowych stosuje się przepisy ustawy o opłatach stemplowych.

Art. 121. 1. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do umarzania oraz rozkładania na raty i odraczania zaległych w postępowaniu cywilnym, a należnych Skarbowi Państwa kosztów sądowych, jeżeli ściągnięcie ich byłoby połączone z niewspółmiernymi trudnościami lub groziłoby dłużnikowi zbyt ciężkimi skutkami.

2. Minister Sprawiedliwości może uprawnienia przewidziane w ustępie poprzedzającym przekazać kierownikom sądów.

3. Tryb postępowania określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Art. 122. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zmieniać stawki opłat stałych ustalonych w dekreście niniejszym.

Art. 123. 1. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

2. Do czasu wydania rozporządzeń przewidzianych w dekreście niniejszym należy stosować przepisy rozporządzeń dotychczasowych.

Art. 124. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1947 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Edward Osóbka - Morawski

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski